

Vážení přátelé květin,

předkládám Vám nový seznam kosatců pěstovaných v mém iridáriu. Je obohacen o řadu novinek získaných buď přímo dovozem od šlechtitelů z USA a Austrálie nebo výměnným způsobem od pěstitelů z Čech, Slovenska a Polska.

Těžiště mé sbírky tvoří **velkokvěté vysoké kosatce - TB**. Předností těchto kosatců jsou pevné voskové květy, které poměrně dobře odolávají nepříznivým povětrnostním vlivům. Květy jsou zvlhčené, zřasené, často i krepované v celé barevné škále od čistě bílé až po téměř černou, v různých barevných kombinacích a dosahují velikosti v průměru až 20cm. Výška květních stvolů se pohybuje v závislosti na odrůdě od 71 do 110cm (měřena výška horního květu).

Další skupinu kosatců tvoří tzv. **obrubové kosatce - BB**. Jsou nižší než předešlá skupina (výška od 41 do 70cm). Ostatní vlastnosti jsou prakticky shodné s kosatci TB.

Úplnou novinkou v ČR (v USA naopak velice oblíbené) jsou **miniaturní vysoké kosatce - MTB**. Květy jsou poměrně malé, tvarem podobné přírodním odrůdám kosatců, výška květního stvolu se pohybuje v rozmezí od 41 do 66 cm. Jsou ideální k řezu do váz.

Novinkou mezi kosatci v ČR jsou stále ještě **kosatce středně vysoké, tzv. intermediální - IB**. Výškou jsou shodné s kosatci BB, mají však menší květy. Jsou velmi nenáročné a přizpůsobivé každému prostředí. Každoročně pravidelně a bohatě kvetou. Ideální jsou na obruby záhonů i k řezu do vázy.

Poměrně málo mezi pěstiteli rozšířené jsou **kosatce nízké tzv. skalkové**, které se pěstují ve 2 skupinách - **nízké - SDB** a **miniaturní zakrslé - MDB**. Zejména odrůdy skupiny SDB jsou nenáročné na pěstování, pravidelně a bohatě kvetou a nevyžadují mnoho místa na zahrádce. To je předurčuje jako ideální rostliny pro zahrádkáře. Jejich využití je všestranné - nejen na skalky, ale i na obruby záhonů, příp. samostatně na záhony.

Nově jsou v mém katalogu zastoupeny odrůdy **kosatců sibiřských (SIB)**, které patří do skupiny kosatců bezkartáčkových. Jde o nenáročnou rostlinu, které mohou zůstat na stanovišti několik let bez přesazování.

Většina odrůd, které ve své sbírce pěstuji, je držitelem některého z ocenění udělovaného v USA Americkou kosatcovou společností - AIS (HC - ocenění semenáčů, HM - ocenění nejdříve po 2 letech od introdukce, AM - nejdříve po 2 letech od získání HM), některé jsou i držiteli ocenění udělovaného každoročně ve Florencii Italskou kosatcovou společností (toto příp. hodnocení však neuvádím). V roce 1993 byla v USA nově zavedena pro vysoké velkokvěté kosatce tzv. John C. Wister Medal (WM), jako dalšího stupně hodnocení TB kosatců. Od roku 1998 je u TB kosatců udělována 3 kultivarům. Obdobou Wisterovy medaile je u kosatců BB tzv. Knowlton Medal (KM), u kosatců MTB tzv. Williamson-White Medal (WWM), u kosatců IB tzv. Hans and Jacob Sass Medal (SM), u kosatců SDB tzv. Cook - Douglas Medal (CDM), u kosatců MDB tzv. Caparne - Welch Medal (CWM) a u kosatců sibiřských Morgan-Wood Medal (MWM, resp. u starších sort Mor - Morgan Award). Dykesovu medaili může získat každoročně pouze 1 kosatec ze všech hodnocených skupin kosatců, který je držitelem některého z ocenění WM až MWM. Kromě těchto hodnocení existují v USA ještě další ocenění kosatců, ať v rámci probíhajících konvencí, výstav, symposií a pod. U kosatců vyšlechtěných šlechtiteli v Evropě nebo Austrálii a tam introdukované, ocenění, kromě nejvyššího, kterým jsou národní Dykesovy medaile udělované v Austrálii a Velké Británii, neuvádím.

Údaje v seznamu jsou uvedeny v tomto pořadí:

Nejprve je uveden název odrůdy, dále následuje jméno šlechtitele a rok introdukce (uvedení odrůdy na trh), stručný popis odrůdy s uvedením nejvyššího dosaženého hodnocení v USA a nakonec cena.

Šlechtitelé uvedení pod zkratkou:

Anf	- Anfosso (Francie)	Ka	- Kasperek	B/C	- Bauer/Coble
Ha	- Hager	Ham	- Hamblen	Ke	- Keppel
La	- Lauer	Ne	- Nejedlo (ČR)	Su	- Sutton
Nisw	- Niswonger	S/S	- Schafer/Sacks		
Ru	- Rudolph	Sch	- Schreiner's		

Stavba květu:

Květ kosatce je tvořen 3 horními (vnitřními) květními plátkami nazývanými dóm (v popisu uvedena zkratka „d.“) a 3 dolními (vnějšími) květními plátkami - fally („f.“). Hafty jsou části fallů blízké jícnu.

Kosatec SA typu (vesmírného věku) má kartáčky jazýčkovitě, růžkovitě či lžičkovitě protažené a exoticky zdvižené.

Barevné typy kosatců:

self - jednobarevný kosatec
blend - barva je výsledkem kombinace více barev (přelivy, stínování)
amoena - dóm bílý, fally zbarvené
reverzní - mají dóm tmavší než fally
plicata - na světlém podkladě (bílém, žlutém, pink.růžovém) je na okraji nebo celé ploše kresba provedená z čárek nebo teček
neglektka - kombinace modré a fialové barvy se světlejším odstínem dómu
variegata - dóm je ve žlutých odstínech, fally červenohnědé, fialové nebo purpurové
bitone - kombinace 2 tónů jedné barvy
bicolor - kombinace 2 různých barev
luminata - květní plátky pokryté fialovou nebo modrou barvou, která je přetáta sítí bělavých žilek, okraje květních plátků, hafty, okolí kartáčků a žebra jsou bílá, někdy žlutá

Cena:

Cena kosatců je v zahraničí poměrně vysoká a v současné době se pohybuje od cca 5,- do 75,- US dolarů (podle katalogu firmy Schreiner's), a to diferencovaně podle roku introdukce, množivosti a vzácnosti odrůdy. Této zásadě je uzpůsobena i cena v mém seznamu, i když je tato cena proti zahraničí výrazně nižší.

Dodací podmínky:

- Objednávky zašlete, prosím, co nejdříve, čímž si zajistíte možnost výběru (některé odrůdy jsou k dispozici jen v omezeném počtu).
- Objednávky vyřizují v pořadí v jakém došly, a to od poloviny července do cca 10. září do vyčerpání zásob. Doporučuji přitom uvést ve které době, vzhledem k Vaší příp. dovolené, nemá být zásilka odeslána.
- V objednávce uveďte, prosím, název odrůdy a počet požadovaných sazenic. Rovněž doporučuji uvést náhradní odrůdy pro případ vyprodání některých odrůd. Kdo v objednávce výslovně neuvede, že si dodání náhradních odrůd nepřeje, budou mu za příp. chybějící odrůdy zaslány náhradní v odpovídající finanční hodnotě.
- Nejmenší zásilka poštou je za 150,-Kč + poštovné na dobírku. Při odběru kosatců v ceně 3000,-Kč a vyšší poštovné pro odběratele z ČR neúčtují a poskytují slevu 15 % z ceny kosatců.
- Každý kosatec bude označen názvem odrůdy, zaručuji dobrý zdravotní stav rostlin a pravost dodaných odrůd.
- K zásilce bude přiložen návod na pěstování.

Zůstávám s pozdravem a těším se na případnou objednávku

Ing. Zdeněk Krupka, v.r.

MIDDLE - EUROPEAN IRIS SOCIETY (MEIS) - Středoevropská kosatcová společnost
--

Zájemcům, kteří se chtějí věnovat hlouběji problematice pěstování kosatců bych chtěl nabídnout členství ve Středoevropské kosatcové společnosti (MEIS). Jde o společenství pěstitelů, šlechtitelů a příznivců kosatců ze zemí středoevropského regionu. Její sídlo je v Hlučíně, České republice a založena byla v roce 1997.

Internetová adresa společnosti je: www.euroiris.net

Základními okruhy činnosti společnosti MEIS jsou mimo jiné:

- organizace a koordinace odborné a společenské činnosti,
- zastupování zájmů členů, zprostředkování komunikaci s jinými kosatcovými společnostmi ve světě,
- propagace a popularizace rodu kosatců,
- řešení otázek pěstování a šlechtění kosatců,
- organizování publikační činnosti, přednášek, výstav, mezinárodních setkání a pod.,
- provádění registrace a hodnocení novošlechtění kosatců, spolupráce s botanickými zahradami

Členem společnosti se může stát každý, kdo souhlasí se stanovami společnosti a přihlásí se písemně za jejího člena. Poplatek členství činí ročně ekvivalent 5 EURO (125,- Kč) a slouží na uhrazení nákladů spojených se spolkovou a publikační činností.

V MEIS vykonávám funkci viceprezidenta a zároveň vedoucího místní skupiny Česko. Přihlášku členství MEIS můžete zaslat přímo mně a já zařídím vše potřebné.